

ШЫН

СЭКП Тыва обкомунун, Тыва АССР-нин Дээди
Совединин болгаш Министрлер Чөвүлелинин органы

1925 чылда
Тыва Республикасы
1966 ч.
МАРТ
5
СҮББОТА
№ 54 (6380)
Өртөө 2 көп.

ХҮНН ПАРТКОНФЕРЕНЦИЯ

МОСКВА. (СЭТА). СЭКП-ниң Москва хоорай организация-
зының ХҮНН конференциясы март 3-те Эмгекчилер ба-
жынының колхозналыг залында аяктыгын.
Партияның Москва хоорай комитетинин өткөтүлгөсү
СЭКП-ниң МКХ-ниң бирги секретары Н. Р. Егорчев кыл-
ган.
Конференцияны аяктыла эштер Т. И. Брежнев, Г. И.
Воронов, А. П. Кирпиченко, А. Н. Косыгин, К. Т. Мазауров,
А. И. Миклоин, Н. В. Подгорный, Д. С. Полежаев, М. А. Су-
лов, Н. М. Шерин, А. Н. Шелестин, В. В. Третьяков, П. Н.
Демичев, Д. Ф. Устинов, Ю. В. Андропов, П. В. Капитонов,
Ф. Д. Кузнецов, Б. Н. Пономарев, А. П. Рудаков кырап ту-
рар.

ТУК-БЕЛГОРОДЧУЛАРДА

БЕЛГОРОД. (СЭТА-ның көрр.). Облустың партия активиниң хуралы болган.
РСФСР-ның көдөө ажы-агый министры Л. И. Флорентьев Россия Федерациясының
Министрлер Чөвүлелиниң шилчир Кызыл туугун белгородчуларга тывыскап.
1965 чылда Белг. дүңдүртерин алганы база тараа кулчуларын бугурун болгаш
күргүткөсү садырың көдөөткөсү дөш Белгород областа ол туку тывыскап ол.
Областың тараагылары тектардан-на 172 центнер тарааны алган болгаш
Төзөн чуртун шыгжымынга 505 муң тонна тарааны уруган. Ол дөргө планныг
ооаалгада көдүргөнгөндө 40 муң тонна хөй болган.
СЭКП-ниң ХҮНН съездинин беш чыл планының талаа-биле Директивалары-
ның төлөвилеги хуралды кырапчылар аяк-агый өзү-биле чугаалышкан болган
лаш-биле чулдузуган.

БЮДЖЕТ БОЛГАШ СОВЕТ

1966—1970 чылдарда ССР-
ниң улус ажыл-агыйың хөгжү-
дүрүн беш чыл планының талаа-
биле СЭКП-ниң ХҮНН съезди-
ниң Директиваларының төлө-
вилеги коммунизминин материал-
техниктиг базанын улам кыйы
тургузар, ажылчы чоннарың ма-
териалдыг чагай байдалын бол-
гаш кулчулуг дөңнелин бе-
лидер дугайында Коммуни-
ст партияның болгаш Со-
вет күрүнениң улус сагыш са-
лышкынына илереттинген. Ол
кайгачыктыг сагыш салышкыны
дөш Тыва АССР-ниң ажылчы чо-
нары бүгү совет улус-биле бир дө-
мөй боттарының өөрүп четти-
ринишкенин илеретип, өндүр-
чагай Директивалары амыла-
ралга бот-биле бир дөш чы-
социалист хуузааларын ая-
лаан. Директиваларда көрүлгөн
сорулгалары күдөсидиринге бөд-
жет улуг рольду ойнар.
1966 чылда—чаа беш чыл пла-
нының бирги чынында бистип
республиканың ажылчы чоннары
Совет Эмгекчилер бугу уаустары-
биле салы СЭКП ТХ-ның март,
сентябрь Пленумнарының салган
улуг болгаш харыскалгалыг со-
рулгаларын боттандырган ужу-
руг. Табын күш-ажылды кылды
турар совет кижилер Төзөн чур-
тунуң экономиказын болгаш
кулчуларын бугу талаа-биле хөг-
жүдүр дөш, коммунизминин мате-
риал-техниктиг базанын дүргөн

тургузар дөш күженишкенин-
рин харамнамайн турар.
Коммунист партияның бол-
гаш Совет чакатын улус ажыл-
агыйың улам кыйы хөгжүдүр,
ажылчы чоннарың материалдыг
чагай байдалын болгаш кулчул-
луг дөңнелин соксаат чок бе-
лидер талаа-биле ап турар хөгжү-
дүрүн шилчирлээринге бөд-
жет роль ойна улуг. Инчангаш
Совет күрүне улус ажыл-агый бо-
лгаш кулчулуг тургузуушкунун ак-
шаламдыр талаа-биле дыка
хөй түнүг хөгжүдүр үндүрүп
турар. Моон барымызынга бистип
республиканың бөд-жетин көр-
гүзүп болур.
Тыва АССР-ниң Дээди Соведи-
ниң бө чынын болуп эрткен сес-
сиязы 1966 чылда республика-
ның күрүне бөд-жетин эрткен
чылаа боларга 10 хуу өзүлгөн
чылдыр, 38,5 миллион рубль
базылаан. Бюджет улус ажыл-
агый болгаш кулчулуг тургузуу-
шкунга калбак перспективаларын
ажылдып турар. Школа, интер-
наттар, клубтар, библиотекалар
болгаш улус өөдөсидирге база
кулчулуг-чырымышкын албан
чөдөрүнүн өскө-дөш түдүгүн бол-
гаш, ажаала-тежээлгенинге ча-
рыглары-биле 18,6 миллион

рубль көдүргөн ийикке, азы со-
циал-кулчулуга хемчеглеринге эр-
кен чылын чарыгаан нити түн-
дөн 7,8 хуу хөй. Бо хөгжүтүп нити
өөдөсидирге школаларга өө-
нүр уругуларын санын 46,9 муң
кижи чөдөр арганы берип ту-
рар. Улус өөдөсидирге бөд-
жет чарыгаларын хөй кезин интер-
наттарга чарыгалдынар. Күрүне-
ниң долу хандырылызынга чели
муң чыгам өөдөсидирлер турар
болгаш оларын өөдөсидирге-кижи-
андыргенин 3,251 муң рубль ча-
рыгалдынар.
Ажылчынының болгаш кол-
хозчуларың нити база политех-
никтиг билин бе-диринге, азы
маагыла-ажылчы болгаш кезе-
аныктарын кезекке школалары-
ныг кезекке келтиреринге
улуг кичээлгөй салгынап. Бо
сорулгага чарыгалары-биле 293
муң рубль тускайлагаттың ийик-
ке, азы эрткен чылаа дөңдө-
сидирге 8,5 хуу өзүлгөн болган. Шко-
лазы чөдөсидир уругулар албан
чөдөрүн ажааламдырышкыны
бистип республикага чыл бугу
өзүп келген. Оон түнүнде уругу-
лар албан чөдөрүнүн четики
кабарын, бугурулгелерде ажил-
лап турар илерин уругуларын
аспи-салтарга хуулап алдынары

дыка көдүдүр. Бо сорулгага 1966
чылда 2,500 муң рубль тускай-
лагаттың болгаш 6,700 уругулар
салтарга, аспилерге хаара түтү-
нар.
Балык камгалалын ажааламды-
рары бистип республикага сөөлү
чели чыл дүргүзүлгө дыка өскөн.
1959—1965 чылдары балык
камгалалының хөгжүдүрүгө
46,1 миллион рубль чарыгалат-
тың ийикке, азы социал-кулчулуга
хемчеглеринге көдүргөн нити
түнүг 22,5 хуу болган. Бо хө-
жүдүр бистип республикага ка-
лык камгалал системаны тургу-
зарына, медицина эртемнирнин
чаа-чаа челишкенин эмгек-
киниң практикамынга ажаала-
рынга болгаш аажыларын баш бу-
рунгаар болурунга улуг дө-
мөй болган. 1966 чылда респу-
бликаның бөд-жетинин 9,339 муң
рубль балык камгалалыга чары-
галдынар азы 1965 чылдан
17,1 хуу хөй болур. Инчангаш
чонун иштинде бөд-жетин илер-
ниң бичи уругуларын белек са-
ды бөд-жетин 90 муң рубль бол-
гаш аары кижилерин хаас ө-
биле хандырылынга 192 муң
рубль республиканың бөд-жетин-
де тускайлагаттың.
Тыва АССР-ниң күрүне бөд-
жетинде социал-кулчулуга талаа-би-

ле көдүргөнү турар хөй түнүг
хөгжүдүрүгө иш болгаш угаа-
лаалдыг ажилдар дөш чөдөр
Советтер, оларын күсүмчары
бөд-жетке шыгыны контролду
тургузар ужуруг. Бюджетти
уагылышкын чөккө ажаалам-
дыр сорулга-биле үндүртүлгө
ни, бот-ооаалгаларын болгаш ө-
ке-даа чыныларын өй-шаанда
хандырып чымы көдөс Советтер-
ниң база бир кол сорулгазы бо-
лур. Эрткен чылын Бай-Тайга
район 8,600 рубль, Тес-Хем рай-
он 5,300 рубль күрүне бөд-
жетин кырап барган. Үндүртүл-
гө, бот-ооаалгаларын чөгүзүр
хуузаларында хандырып тура-
ры-биле чамдык көдөс Советтер
райкусумчарың дамчыштыр
уузы, кыска хуузалыг чыны
алдыр чорукка таварыштыр турар.
Чижээ, Улус-Хем районун Ар-
гуну көдөс Совети эрткен чылын
чүлгө 9 айларын дүргүзүлгө
6 катан чөдөс алганын канчал
таарымчалыг дөд-жетин? «Комму-
нал туугуну» септелсе-туугу эр-
те-дир 1965 чылда оорулганын кү-
рүне кырап шыгжылыгың планы
45 муң рубль турган бол-
за, оон күдөсидир хамаанчк 500
муң рубль кырап турган болган
демгелээр хөдөк. Бо организация-
ныг удурулчулары ажил-агый-

жы эвес болуп, кылдыңган ажил-
дыг эрткен улааттырып, туугу
материалдарын нормалан ажыр
чарыгал, хөй түнүг материал-
дарын үндүр бижип келген. Оон
түнүнде улус карыгалыг болган.
Республиканың дыка хөй үлгү-
лүр бугурулгелери бугурулгенин
кол фондуларын багай ажиллап
турар. Нити-биле 3,500 муң
рубльдин дерилгелери ажиллап
чөк чылып турар. Оон иштинде
«Тыва кобальт» комбинатта
1,273 муң рубль, «Тыва лаг-
дуг» комбинатта 1,825 муң
рубльдин чулгала дерилгелери
ажыллап чөк, өзү хөгжүтүп бооп
чыдар. Бир эвес үстүндө түн-
гө савааттың турар дерилгелери
индөөн чөвө болза, бугурул-
гө бир дөшкө-ажыллар, план-
да күдөсидир, оорула-даа хөй
болур, бөд-жетке салышкыныр
көдүлүр турган ийик.
Күрүнеки капитал салыш-
кынының күсөли-биле чыры-
мышкын болгаш балык камгалал
талаа-биле 1966 чылда улуг
ажылдар кылдыңган турар. Кы-
зыл хоорайга 364, Чөөн-Хемчи-
к районун «Искра» колхозунга
320 өөдөсидир турар школалары-
ны тулуп, ажиллап кырап бол-
гаш Барыш-Хемчик районун
Шекпээр, Эргин-Барык суура-

рында школалар алгатыңган тур-
рар. Ол ишкан Ак-Довурак хоор-
айга 280 орунуг, Туранга —
140, Кызылга — 140 орунуг
уругулар садырын турар көдү-
гөн. Ак-Довуракка эмгекке, Кы-
зылга радиотуткур корустун ту-
дугуларын агаалар. Күрүнеки ка-
питал салышкыны-биле ту-
луп, ажаалап кырап чамды
туугуларын планнары эрткен
чылдарга үстүп, чөдөр кылды-
май келгенин демгелээр ужу-
луг. Эрткен чылын үшкү квар-
талында ажиллап турган болган
1,200 муң рубльдин күрүнеге де-
дир эгидер ужулга таварышкан
бис. Чөдөр кылдыңган туугулар-
ның түнү эрткен чылын 40
миллион рубль четкен.
Капитал салышкынына дө-
ш болгаш камгалалыг ажиллап,
планга көдүргөн сорулгаларын
боттандыра дөш СЭКП райком-
нары, райкусумчар болгаш чө-
дөрүн партия, совет, саң орган-
нары боттарының удурулганын
база контролун саймандыгың
бугурулгө турар. Республиканы бөд-
жетин күдөсидир — ол дөргө,
улус ажыл-агыйының болгаш
кулчуларын бугу адыларын
ажылды моон сонгар улам-на
экиндер дөш ол-тур. Бамалга
дөш улуг-даа, бичи-даа участок-
тарын ажилыңа шыгыны чу-
рунун тургузушкан, бугу-те
курлавыларын болгаш аргалары-
ны ажиллаары — кол сорулга ол.

СЭКП-НН XXIII СЪЕЗДИНИНГЕ ЧУТКУШТУР

Квартал планын ажырган

Кызылдың эгт комбинаты про-
дукция бугурун үндүрүр талаа-биле
технологтуг чаа хемчеглерин ал-
гының түнүнде улуг чөдөсидир
инженер чөдөс алган. Ол чүд дө-
ргө, комбинаттың коллектив бо
чылдык бирги кварталының планын
барааныг болгаш нити продукция
талаа-биле ийи ай дүргүзүлгө 101
хуу күсөткөн, инчаага февраль-
да планы 142 хуу күсөткөнгөн.

Оон иштинде хайымдырган кол-
баса бугурун 238, чартык фабри-
каттар бугурур талаа-биле пла-
ны— 362 болгаш хайымдырган үс
кымырыны—308 хуу күсөткөн.

Сөөлү үдө эгт комбинаты кол-
баса бугурун асортиментини
калбарткан болгаш маагыла бистип
республиканың чуртакчыларының
такчытын өөдөсидир көргөш, хандан
колбаса бугурун шынгадип алган
болгаш ову бугурургө массалык
биле белекээриниң планын бамалып,
чөпшээр бээр. Красноярсктин
эгт талаа-биле бугурургө эргеле-
зилген дилээ.

Кызылдың эгт комбинатының
коллектив ийги кварталдын пла-
ны күсөдүрүн-биле март айда
ажылдап кырапкан болгаш СЭКП-
ниң ХҮНН съездинин улуг чөдөсидир-
кырапкан болгаш ужурамыр дөш күш-
ажылчы ээчеге турупкан.

Ч. СЕНДЖИ.
Фото авторуу.

Ак-Довурантан медээлер

Чалымы назарың хоорайы —
Ак-Довурантын эргетиктер пар-
тияның ХҮНН съездининге алдыр
болурун социалист чарышты
калбартышкан. чаа күш-ажылчы
чөдөсидириниң чөдөс ап турар.
Эргетиктер эрткен ийи айда
87,323 киловатт-цак электростан-
цияны берген азы ооаалга 124 хуу
күсөткөнгөн. Электростанцияның
коллектив партияның съездинин-
ге алдыр болурун хуузаалыг
хуузаа бөд-жетке күсөткөн.
Ак-Довуран — Абаа оруунуң 834

дугаар орук туудурун ажилчына-
ры эрткен ажил-агый чылында эки
ажылдаан. Бо коллективте 32
чартыкты савалдар ажиллап кы-
раган. Ол савалдарын түнүнде
24960 рубльдин камналганын алган.
Ам орук туудурун чылаа база-ла
боттарының чарышкыны савалдары
кырап эгелеп турар. Чижээ, орук
туудурун механизир эш Тихонов о-
токатоктарың шилчирлешкенин
илд кезектерин чартык талаа-би-
ле үнелиг савалдары кыраган.

Хойжуларның күзел-соруу хайныккан

Улус-Хем районун «Күш-ажылдыг хөгжү-
дүрүн» Эмгек-Хем участогунуң Кызыл-Дашта № 3
хөйжү бригаданың хойжулары СЭКП-ниң ам болур
XXIII съездининге чугааламы көдүрү-биле чаа беш
чыл планының талаа-биле Директиваларының төлө-
вилеги баш удурун партия үндүргөни дыңдап, согуна-
дан помучи тавыла берген.
Амгы үдө бистип ажилды сайырап, амындар
чуртталгасын экиш, алдыр төлөкчирин аажок неме-
жип турар болган. Оон кырында беш чыл планында тө-
лөвүлгө хемчеглерин күсөдип алган соода, бистип
чуртувас кызы хире бурунгарай бээр бистер, бө-
дүш хойжулар сактын чөдөрине берге. Кайгымын
сайыраар, көрбөнү түнүш көрү, чурттан көрбө-
чурттар лер-ле болза болза. Ичээ-даа чалайың
кайгы-да бугу чүдө болу-биле бербес болбай. Маада
бисте хойжулардан эгелеш карак кымыл ажилдаар,
күп-ажылды хуу-хуузу-кырап ужуруг.
Эмгек-Хем хойжулары бо улуг план дугайында
төлөвүлгө ийи манаар хуузаа ап, кыштын эрткен

үдөнде малды мөдө ажаап кадарар, чаш талун бу-
рун камгалар алдыр деп, күзел-соруу хайныккан ажил-
дап турарлар.
Ам хой оолаашкыны киди түдүктөн бар чыдар.
Хойжу коммунист Тынры-оол 92 хойдан 94 хураганын.
Шузуун 87 хойдан 90 хураганын алган. Эске-даа
хойжуларын көдөрүлгө чаш хураганын менди
алдымын турар. Дугураалыг саккашкан Саядак бап-
тайгы улаада 60 хураганын доруктуруп турар. Ол
моон сонгар оон-даа хойну ажаап доруктуруп.
Хойжу бригада бо чылын төртүр 100 хойга оонаш-
тыр 96 хураганын, хой бүрүзүндө 2,5 күтүтү алдыр
дөш демсесип турар. Чамдык хойжулар моон бедик
хуузааларын алганын. Бистип бригада Улус-Ойна-
ла № 2 хойжү бригаданы социалист чарышкы кы-
тырган. Чарышка бирги чөдөс ажиллаары бистип
хөйжү бүрүзүң хуузаалган ол.
А. СЕНДЖИ-ООЛ,
бригаданың бригадир.

Бо хуннун сорулгазы-дыр

ССР-ниң улус ажыл-агыйың хөгжүдүрүн чаа беш чыл планы со-
вет улустун чагай чорун бе-диринге, коммунизминин материал-тех-
никтиг базанын тургузарына бугураар баажының чулгала үс-талаа-
мыр. Бистип колхозу-устун механизаторлары болгаш бугу тараагымы
беш чыл планының талаа-биле СЭКП-ниң ХҮНН съездинин Директи-
валарының төлөвилеги манагың чамдык киле деп дескип, оон ажаала-
рлга боттандырган хуузаа салышкынылар бугурун хуузаалган.
Директивалар — бо хуннун сорулгазы-дыр деп санап, чамдык хуу-
ажылдарына белек ажилдарын ийи-тулук чорудуп турарлар.
Бистип бригаданың кол сорулгазы болза нитиниң маагыла бис-
кыг чөдөсидир тургузары болур. Бо чылын 650 га кукуруза, 450 га
сиген болган 150 гектар арбай, сууа тарымр бис. Кукурузанын гектар
бүрүзүндө 250 центнерден куу эвес, тараанын гектар саныдан 9,5
центнерден эвөш эвес дүжүтү алдырып хуузаалган турар бис.
Съездинин Директивалар төлөвилеги бо хуннере-де күсөдүп, та-
рылга белекээр 30 тракторларын 20-ин септелсе бис. Оон ийи сеп-
телсе чөгүрү 18 андазын, 90 пиллр бүрүп белеп, 18 сепкамын 15-ин сеп-
теттис. Артан техникалык септелгенин СЭКП-ниң ХҮНН съездин-
ин ажиттынар хуннуге чөдөр септээр бис.

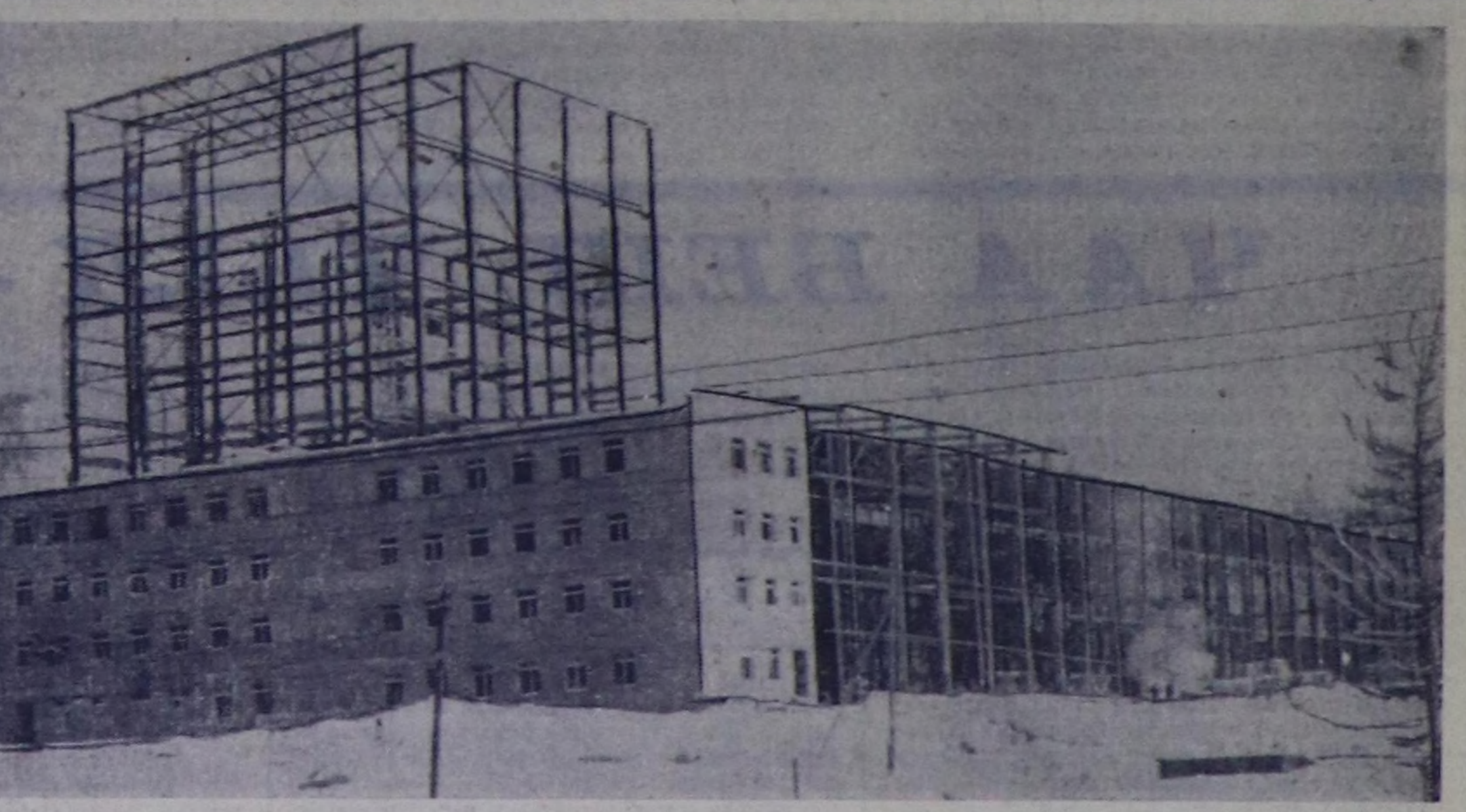
Тарылга белеккенин механизаторлар Оон Ял-оол, Леонид Никитин,
Алдын-оол Кызыл-оол олар эң-не шалычы өзү-биле кырап турарлар.
Кукуруза тарып өстүрүн колхозтун комсомолчу-ажиактары холга
алдыр деп хуузаалганын, тускай аэвонаторы тургузар деп турар.
Мен бодум 1957 чылдан бээр комбайнер болуп ажилдап келдим.
Күсүк хуу ажылдарың үдөсиде сезон нормаларын үрдүкү ажыр
күсөдүп келдим. Эрткен чылын 1093 гектар чөдөс тарааны ажааган
мен. Чөдөс мен өзү илгелди көргүзүп, мен 1961 чылда Тыва АССР-
ниң Дээди Совединин депутатынга сонган. Эрткен чылын ССР-ниң
улус ажыл-агыйының Москвада дөңдөсидир чөдөс. Колхозтун баш-
таар чөдөр болган партия органдарың азы бир трактор-хуу брига-
дазы баштаарын мен алашкан. Хуу ажылдарының кулчулары бете
ан-даа дыка чамды, инчангаш сөөлү чылдарда дүжүт дыка куу болуп
келген. Бо чөдөстерин чаладыр талаа-биле боттук ажилдарын чор-
тушкан, хуу ажылдың орулгалыг болур чоруну чөдөс алыр бис.
О. МАНАР-ООЛ.
Талды районда «Коммунизминин хөдөл» колхозтун № 2 трактор-хуу
бригаданың бригадир.

ПЛАНЫ — ДЕКАБРЬ 25-ТЕ

«Кызыл улетлүр-туугу» эргеле-
ниң эрткен чылаа ажилың түнү-
де анды-ла өөрүшкүлүг эвес, кол
көдөсидир план 100,3 хуу күсөт-
көнгөн болза, боттарының күжү-биле
— чүлгө 89,5 хуу болган.
Ол күсө бөдөсидир маагыламы? Ха-
ры моон дугайын эргеле-
чөккө чаа болган партия-ажыл-
агый активинге чугаалажы көргөн.
«Тыва-дүңдүр» удурулчулары
улетлүр-туугу эргеле-
ниң 496 кубометр демар-бетон
бээр турган болза, беренин күсө
210 кубометр болган. 333 тонна це-
мент орнука 109-ту, 2160 муң туу-
бучу орнука — 1298 муңу, 1500

тонна цемент орнука—чүлгө 943
тоннамы берген.
Ол кол материалдарын четпес бе-
рип турганын план күсөдөсидирге ба-
гай сакдарын көдөргөн. Чижээ, эр-
ге, хоораның сүт заводунуң тууду-
га план 90 муң рубльге күсөткө-
лөй берип, чүдөс дөргө «Тыва-ту-
дугу» чөдөр-бетон конструкторы
ларын чөдөр бербес. Эске-даа ту-
дуг объектилеринин талаа-биле бай-
дал база мөдөс.
Эргеле пландан ажыр 24 муң
рубльдин орулгалыг нити-биле
алан болза-даа, чамдык объектилер
талаа-биле карыгалыг болган, ча-
жээ, улетлүр бааламы 6 муң,

профтехучилище туугу — 6 муң,
электри станцияны туугу —
10 муң рубль карыгалыг болган
илерзин.
Элэң каш объектилер талаа-биле
бот-уениң важок улуг болуп турары
күнү-биле тайылбырлатынгары?
Ол болза хамыктыг мурнуңа про-
робратың, мастерларын автомо-
биль транспорту канчаар ажылап
турарын хуузаалган турганында, Кел-
дылаан ажилды кылган кыдыр
башкылар чүдөсидир база
жээлээс. «Сельхозтехника»
объектинде канын-даа шыкыл-
га отты салып турар, а эскер ки-
рында сөөткөн күж чок болур. Эрт-

Хуу-Акем суурга чөдөс дөргө, мыда «Тыва
кобальт» комбинат туудурун үндүрүп шөдүлгө
сөөлү үдө аажок хуу шаарың дөд-жетер оран-
чок бедик бөдү берген, өскө туугуларын ара-
мыла мыламы көтүр турар. Ол болза ком-
бинаттың кол бажының түдүп эгелер бер-
ген ол-тур. Мыда бажының хандылар бетон
блоклар-биле чөдөсидир туугу турар болган
оон-биле кады дерилгелер турар чөдөрүн та-
ваан бетонун кудар ажил калбарган. Мыда
«Тыва кобальт туугу» эргеле-
ниң умураакы (бригадир эш Черыгашев)
ажылдап турар.
Бригаданы эки ажилын көрөш, туугун

эргелеп оон бирги кварталда бот-орула-чары-
лаа иш-чөдөрүнүн планын ажилдап кылган
болгаш ол сорулгазы бригаданың кескигүнери
күсөдип шыдар деп бугурур турар.
Оон-биле калы Москваны болгаш Ленингра-
дын мурамын бугурулгелерин камналганы
чөдөс ап турган, камналганын продукцияны
күсөдүп белек нөмөдө продукция бугурун үндү-
рүр талаа-биле эргеле-
ниң комбинаттың ту-
дугуларын араамдан ук бригада бир ду-
гаарында дөңдөс болгаш туугу материалдарын
камналгалыг чарыгалар талаа-биле толгарай
социалист хуузаалгелерин алган.
СЭКП-ниң ХҮНН съездинин Директива-

лар төлөвилеги бистип бригаданың кижилерин
помучи, тавышкан, азында мыда бистип ком-
бинаттың туугун беш чыл планын бугулар доо-
лар деп айтканын үлүг өөрүшкү-биле уткап
бис, инчангаш бугу-биле удуру-дуулар бө
бугурулгелер чөгүрү хуузаалыг ажиллап
кырап талаа-биле бугу күжүгүсү, билишкени
берип ажиллаар бис—деп, бригаданың кескигү-
нери бир үн-биле чугаалган турар.
Олар ол сөгөсидир сөстөрүн төлөтүп-биле ту-
дуп шыдар дөд-жетин чыгың турбас.
ЧУРУКТА: «Тыва кобальт» комбинаттың кол
бажының туугун хөдир.
Фото А. Сөдүзүмүн.

чылдыг бирги кварталында жоюулган турак кылдыр, маргын эгизине чедир бөдүрүгү төлөз хамаатыларга алынып, аларын чер-чер Советтери чедикер ужуругу турган. Ынтылаа-ла бо ажил амылга чедир жоюубайгы турар. Көзө чоңунун бөдүрүгү ак-ти-нурын херэ болганда, хамаатыларын ортузунга тайылдыр ажилын ымчылалык организастары чутула. Бо ажилды чер-чер Советтеринин депутаттары, доктаамал комиссиялары, активтери болгаш райкукумдарына сан кидилетерин ажилдачылары организастары чутула. Тайылдыр-массалы ажилдары чорударда, партия организацияларынын агитаторларынын күтүгө даямр херек.

Бот-үндүгүз кирип турар хамааты
бүрүз үндүгүз тэлеизинге соңурагыз
болган тузум-на, ашчычы чоңарнын
нини хуралдарынын кылып көрүзүр деп
көргөн кемчилеринин күтсөзсүз үн-
түндөйлөп болур. Индыг болгакыз, келээ
Советтер чоңдар киер чымдаларынын
чымыздазын ей-шаадыа оорутканыз, келээ
Советтер тузугу материалдарын чоңуру эле
тыпундын алгаш, алаада көрдүгөн тузу-
дарын хуусааларында ажымала киерер
аралгы болур. Район Советтеринин куус-
комарынын сая кииздинтерин ажымал-
чылары тэлеизинин чымырга болгаш
оларын чаргыларызга болгаш чарыга-
тыгана хорегиелерин үчүдү эгелеп ки-
зыгыга келээ Советтерге практиктик ду-
заны көрүзүр хуулөзгөйлөг. Ажымалар хан-
дырылга болгаш социал-культурага ке-
дөзгө ашыл-ишчилеринин негеделерин
хандырлар сорулга-биле 1966 чылыа бот-
үндүгүз чымдалыа доктастынган хуу-
сазында доозары эргөжөк чууга.

В. ЦЫПКИН,
Тыва АССР-ниң Сан министерствозунун
улус инспектору

Профэвилелдериниң бүгү-делеги
федерациязынын медеглели

ПЕРДЕН

ЖОЗЕФ АГКЕРЯНЫ РАДИО ДАМЧЫШТЫР
Чугаузынга медегелзини бола, гео-
матика куруениң идеялай кир-
жидигин ашкан эаш кол тежедилер-
де-бол кызыгастаарла, а ым тур-
тур куруе корпорациялары ху-
секторже шилчир. «Хосталганын
национал чевүелин» «национал-
таарыкны каныг-лаа планлары»
ажылап кылбайн турар деп, ол бо-

МҮНГЭЛ МЕНИСТРИНИЦ

Бистин адролут эгес күштеривити көвүдери-биле кады адролут күштеривити база көвүдөлүп турар бис деп, Макнамара демдегдээн.

ТИГ КҮШТЕРИ КӨВҮДЕП ТУРАР

мей көвүдээнин камгалал миинистерствоо чарлаан. Амгы программанын багуура 1966 чылдын танычтануу

1959. америка чепсектиг куштерниң саны
маарга 3.093.000 кижиге четкен турар.

летнур бүдүрүгелери электроэнергия-
адартырма. -
стунт кел чыдар кызмал хал коопе-
ция болган курамыл-агылларынч
тергтар аралы бар.

КТА: бэлүк совет болган вьетнам тус-
миняглар.

Фото В. БУДАННЫЙ.
СЭТА-нын фотохроникасы.

ШЫН

